

חוזרים בתבונה

הקורס לחילון החברה החרדית
ברוח תנועת ההשכלה

חוזרים
בתבונה

נעים מאד, אנחנו "חוזרים בתבונה" מבית "ישראל נאורה",
ואנחנו כאן כדי לעזור לכם לעזוב את החברה החרדית
ולהצטרף לציבור הנאור. אם יצא לכם להסתקרן לגבי חילונים,
חופש, מדע וחירויות, התכנים שתמצאו כאן יוכלו לעזור לכם
ללמוד הרבה לגבי העולם הזה. וחשוב לומר: גם אנחנו שכתבנו את
התכנים האלו היינו חרדים. אבל היום אנחנו לא. ואת כל החומרים
שסידרנו לכם לכם כאן, כתבנו מתוך תחושת מחויבות עמוקה כדי
לעזור לכם לחזור בתבונה, ולמצוא את הנתיב שלכם בדרך לעזיבת
העולם החרדי. לא מדובר רק בבריחה ממשוה, אלא בהתקדמות
לחיים שתמיד רציתם. כל זה, ברוח של תנועת ההשכלה, שסייעה כבר
למיליוני יהודים ברחבי העולם להשתלב בעולם החופשי והנאור. יכול
מאד להיות שהמשפחה או הקרובים שלכם לא יאהבו שמצאתם את
התוכן הזה. אז שמרו אותו במקום בטוח.

שנתחיל? בואו ונצא לדרך הנאור.

קריאה מהנה ומשכילה,

נאור נרקיס

ובכן, הנה 10 סיבות שגורמות לאנשים לרצות להפסיק להיות חרדים

יש הרבה "שערים" לחזרה בתבונה ועזיבת העולם החרדי ולמעשה, אורח החיים החרדי הוא כל כך קיצוני, כל כך עמוס בגזירות קשות, שאם היינו מציגים ל-1,000 אנשים אקראיים בעולם את אורח החיים הזה, אין כמעט סיכוי שמישהו היה בוחר בחיים עם כל כך הרבה הגבלות, איסורים ופגיעה בחופש הפרט. לא משנה מה הסיבה שמובילה אתכם לעזוב את החברה החרדית - מבחינתנו, הכל לגיטימי וכל סיבה היא סיבה נהדרת. הסיבה שיש כל כך הרבה חרדים בישראל וסביבכם, היא רק אחת: חומות. בלי הסתרה של העולם הנאור, המתקדם והפתוח - אורח חיים חרדי פשוט לא אפשרי לאורך זמן.

אז נעים מאד, אנחנו "חוזרים בתבונה". הערוץ המקיף ביותר שעוזר לצעירים חרדים להתחלץ ברוח תנועת ההשכלה. כל הדברים שאתם שומעים כאן, נכתבו על ידי חרדים לשעבר בדיוק כמוכם, שהצליחו לעשות התקדמות אישית אדירה לעבר הצטרפות לעולם החילוני. עם הידע והכלים שתצברו כאן, תוכלו לעזוב את העולם החרדי, להצטרף לציבור הנאור ולהצליח בכך - בענק.

אנחנו מאמינים בכם. גם אם המשפחה והחברה שאתם נמצאים בה מצמידה לאנשים שעוזבים את העולם החרדי כינויים מבזים כמו "פורקי עול תורה ומצוות", "מופקרים" "מסכנים" כאלו שרק רוצים "תאאו-ווס" (תאוות) או "יוצאים לתרבות רעה" - אל תקשיבו להם. חזרה בתבונה היא תהליך אישי, רגשי, רציונלי, שכלי - שרק מראה כמה אתם אנשים חזקים, שלא מקבלים כל דבר שאמרו להם כ"דברי אלוקים חיים". וגם אם אתם עדיין חרדים, אנחנו שמחים שאתם כאן כדי לשמוע על 10 סיבות מצוינות שגורמות לאנשים להפסיק להיות חלק מהחברה החרדית.

1. שעמום טוטאלי מלימודי תורה

אם אתם גברים חרדים, חינוכו אתכם מגיל 0 שאין דבר יותר חשוב מלימודי תורה וגמרא. כל הסטטוס החברתי שלכם נקבע לפי החוזק או החולשה שלכם בלימודים האלה. אבל האמת היא, שהלימודים האלו מאד מאד משעממים אתכם, אתם לא מתעניינים בהם בכלל, ואתם מוצאים את עצמכם נרדמים מעל הדפים ומטילים ספק גדל והולך ברצון שלכם להקדיש את כל חייכם ללימודי התורה. בהתחלה זה רק בשוליים, אבל לאט לאט, אתם מוצאים את עצמכם מנסים להתחמק מלימודי התורה, לא משקיעים בהם, בקושי נוגעים בסדר א' שלא לדבר על סדר ב' ומתחילים להיעלם. בניגוד לתחושה האישית הקשה שאתם חווים כשזה קורה, אנחנו רוצים לספר לכם - שהדבר הזה הוא טבעי לחלוטין. יש כל כך הרבה תחומי עניין בעולם, כמו ספורט, אומנות, עסקים, מחשבים, מדע ופילוסופיה - ומגיע לכם, בדיוק כמו כל אדם אחר, לקבל גישה וזמן להשקיע בתחומים האלו. הגישה שלנו, שמבוססת על תנועת ההשכלה, אומרת שחזרה בתבונה היא לא בריחה מהעולם החרדי, אלא התקדמות לעבר משהו טוב ופתוח יותר.

2. סקרנות לגבי העולם שבחוץ

אני יכול לשתף שעבורי בתור נער חרדי, אפילו נסיעה קצרה באוטובוס שעברה ברחוב חילוני, עוררה את כל החושים ואת כל הסקרנות שלי. ההורים והמשפחה שלי וגם בבית הספר, חינוכו אותנו שהסקרנות היא אויב, שאסור לנסוע בקווי אוטובוס שעוברים באיזורים "פתוחים" וחילוניים ושכדאי להימנע ממקומות המוניים שחילונים מסתובבים בהם. היום אני מבין - שהכל היה סוג של מסך, חומה, כדי להסתיר ממני משהו שאין בו כל פסול - אנשים שעושים את מה שהם רוצים, כפי שהם רוצים. ככל שתתגברו, הסקרנות הזו תגדל, והסקרנות היא תכונה חיובית ביותר. היא מה שהופך את בני האדם ליצורים חוקרים, תבוניים, מתעניינים ואם מישהו מנסה להגביל את הסקרנות שלכם, זה אומר שהוא מנסה

לעשות עליכם סוג של מניפולציה. הגירויים שמסביב הם אינסופיים, והמפתח הוא להבין שהם דבר חיובי ונהדר. המחשבה על ללכת לים כמו חילונים. להאזין למוזיקה שאינה מוזיקה דתית וחסידית, לקרוא עיתונות פתוחה וחופשית יותר וכמובן אחת הפנטזיות האישיות שהיו לי: ללכת לקולנוע לראות סרטים. פנטזיה שלקח לי שנים לממש. כל הדברים האלו יכולים לקרות, ואנחנו מעודדים אתכם לבחור משהו אחד שאתם רוצים להתנסות בו, ולהתחיל בו תכף ומיד. גם אם זה דבר קטן. זה יפתח לכם את התיאבון, לקראת העולם הגדול שמצפה לכם ושהחברה החרדית מתאמצת כל כך להסתיר.

3. רצון להרוויח כסף

רוב החברה החרדית חיה בעוני מחפיר, ולפי נתוני הביטוח הלאומי, 54% מהחרדים ימצאו את עצמם חיים בעוני. משפחות ענקיות ומרובות ילדים, חוסר השתתפות של גברים בשוק העבודה ומשרות בשכר מינימום, מביאות את החברה החרדית להיות הקבוצה הענייה ביותר במדינת ישראל. רבים מכם חשים שזה לא מתאים להם. וגם אני הרגשתי ככה. באיזשהו שלב, הבנתי שגם אני רוצה לחיות חיים מבוססים. לא ביקשתי להיות עשיר מאד, אבל כן חלמתי להיות מסוגל לממן דברים פשוטים שאני רוצה מבלי להסתמך על אחרים, אלא על עצמי. ואם אתם רוצים אורח חיים מבוסס יותר כלכלית, עזיבת העולם החרדי יכולה להאיץ את התהליך בזה במהירות. הסיבה שרוב החרדים הם עניים, היא לא בגלל שאין להם את היכולת השכלית להגיע לזה, אלא בגלל שהחברה החרדית פוגעת באופן מכוון בהשכלה של צעירים וצעירות, וכאשר אתם מגיעים לבגרות מבלי שיש לכם כישורים בסיסיים, מאד קשה למצוא מקצוע ולצאת מזה. זו בדיוק המטרה של הרבנים והחברה החרדית כולה - למנוע מכם גישה לידע, לכלוא אתכם בעוני ולהשאיר אתכם מאחור. ברגע שתמצאו לצאת מהחברה החרדית כדי להתבסס כלכלית, יקראו לכם "אפיקוראס!" - ובכן, אנחנו בחוזרים בתבונה מעודדים אתכם להיקרא אפיקורוס בגאון. מדובר בפילוסוף יוני שדיבר על שמירה על הבריאות, הנאות החיים והימנעות מסבל. מטרות נהדרות ואין בכך כל פסול.

4. סבל בחברה החרדית

האלימות של החברה החרדית כלפי הפרט באה לידי ביטוי בכל כך הרבה מובנים. ברבים מבתי ספר החרדיים לבנים, מכות עם סרגל מצד צוות ההוראה הן דבר יומיומי ושגור. אצל בנות צעירות בדרך כלל אין מכות באופן ישיר, אך יש "אחראית משמעת" שדואגת לאכוף "תקנון" צניעות מפחיד שרודף אותך גם אחרי שעות הלימודים, כך שאפילו התרועעות רגעית עם בנים בשעות אחר הצהריים יכולה להסתיים בנזיפה חמורה וקשה, שלא לדבר על זה שמלמדים אותך מגיל צעיר להכפיף את עצמך מול גברים ולסגור על החופש האישי שלך. דברים יומיומיים פשוטים כמו התאהבות, עינוג עצמי, התעניינות במראה חיצוני או סתם חוסר רצון ללמוד תורה - גורמים לסבל אישי רב. החברה החרדית והרבנים גרמו לי להרגיש שאם אני נתקל באחת הסיטואציות האלו, אז אלוהים לא אוהב אותי, אני לא עושה מספיק השתדלות ואני לא יהודי או חרדי מספיק טוב. זה הכניס אותי לכל כך הרבה סבל פנימי עד שיום אחד לא יכולתי. התנהגות מסוגפת כל כך מובילה לדיכאון, לכאב נפשי ואין שום סיבה שתחוו את הדברים האלה. גם חתונה שנכפית עליכם בגיל צעיר כל כך עלולה לגרום לסבל אישי של ממש, אבל מי מכם שמכיר כבר את חוזרים בתבונה יודע שיש לנו סרטון שלם שמלמד גם איך להימלט מהאסון הזה. במילים אחרות - הסבל שאתם חווים בעולם החרדי הוא סיבה מצויינת לעזוב, ולהתקדם לעבר הציבור הנאור שמכיל אתכם כמו שאתם. וזיכרו - רק אתם בעלי הזכות לבחור איך לחיות את החיים שלכם.

5. גזענות בחברה החרדית

אני למשל התקבלתי לשיבת "חברון" למרות שאני ספרדי, רק בגלל פרוטקציות שהיו לאבא שלי. אחרת לא היה שום סיכוי שאתקבל. ברגע שנחשפתי לגזענות הגדולה בחברה החרדית התחלתי לפתח את הביקורת הראשונית שלי עליה. הרי כולנו יהודים, כולנו גרים כאן, ומעולם לא הבנתי למה אני שווה פחות

ממישהו שהוא אשכנזי? התחושה הזו ליוותה אותי לאורך שנים גם אחרי עזיבת העולם החרדי, והוקסמתי מהחברה הנאורה כשהתקבלתי אחרי שנים של מאמץ לאוניברסיטה, לאף אחד לא היה אכפת אם אני ספרדי או אשכנזי, אלא מהיכולות שלי. הדבר חמור לא פחות אצל נשים, בנות ממוצא ספרדי לא מתקבלות לסמינרים יוקרתיים. ישנן ממש "מכסות" לספרדיות בסמינרים, ואין דין ואין דיין - אם את ממוצא ספרדי, הסיכויים שלך פשוט פוחתים וגם אם תתקבלי יסתכלו עליך אחרת ותצטרכי לעשות השתדלות הרבה יותר גדולה ממישהי שהיא אשכנזייה. הוקסמתי לגלות, ובקרוב גם אתם, שיש עולם שלם וגדול בישראל בו הכישורים, היכולות והרצון שלכם - הוא המפתח להצלחה, ולא המוצא של ההורים שלכם, וזו סיבה מצויינת לכשעצמה כדי לחזור בתבונה.

6. חירות וחופש מיני

אני יכול לדבר איתכם גם שבוע שלם על מיניות בחברה החרדית, ולא אגע בקצה של הקצה של הקצה של כמה המקום הזה מדכא כל חופש מיני. עוד מגיל צעיר, סיפרו לי שאם אני מענג את עצמי ומאונן, זה כאילו אני שופך דמים והורג תינוקות. אני זוכר עצות של הרב שלי שהמליץ לנו אפילו לא לחפוף במקלחת, כדי להימנע ממגע בעצמנו. היום אני מבין, שאוננות היא דבר טבעי ונורמלי וחלק משמעותי בהתפתחות המינית של כל נער או נערה בתהליך ההיכרות עם הגוף שלהם. גם הספרות המדעית והמחקרית מגבה את זה כמובן. כל סוגייה מינית, ולו גם הרמיזה הקטנה ביותר - מוקעת ומגונה על ידי החברה החרדית, מה שמוביל את כל הרצונות המיניים להתקיים בִּמְחָשִׁים ותוך שנאה עצמית לא קטנה. החברה החרדית משתמשת בזה גם כקלף כדי לגרום לכם להתחתן בגיל צעיר יותר מתוך הרצון לקשר אינטימי עם בן או בת זוג. אבל זה ממש לא חייב להיות ככה. בציבור הנאור, תוכלו ליהנות מחופש מיני מוחלט. כל עוד יש הסכמה של הצד השני, תוכלו להגשים את כל החלומות המיניים שלכם. ואפילו ליהנות מזה. מיניות היא דבר טבעי, נורמלי ומדובר בחברה החילונית. אין שום דבר פסול בצרכים מיניים, אין שום בעיה בלדבר על זה עם חברים, ואם אתם

חשים קושי רב בגלל הסגפנות החרדית, או בושה מהרצונות המיניים שלכם בחברה החרדית, יש מה לעשות עם זה. והכי חשוב - תדעו שכל מה שאתם מרגישים הוא טבעי ונורמלי.

נושא המיניות הוא קריטי ומחכים לכם פרקים מלאים גם על זה. בהיעדר חינוך מיני מסודר וראוי, הרבה חרדים מקבלים מידע ופורקן במקורות פורנוגרפיים. כשהייתי תלמיד ישיבה הייתה ספרייה שלמה של עיתונים ובהמשך קלטות וידאו של חומרים פורנוגרפיים. הרבה טועים וחושבים שאלה החיים של החילונים, הם חושבים שככה באמת נראים יחסי מין וחונכתי לחשוב שככה החילונים מנהלים את חייהם ויחסיהם עם הזולת. כשחזרתי בתבונה, באמת התנהלתי ככה תקופה, מתוך מחשבה שכך מצופה מחילונים להתנהג ולמעשה לא חייתי כמו חילוני רגיל, אלא כמו הסטריאוטיפ שלימדו אותו לגבי ההפקרות החילונית בגט החרדי. אבל כאמור, יהיו פרקים נוספים גם על זה.

7. משיכה לבני המין שלכם

להימשך לבני המין שלכם זה דבר טבעי לחלוטין. גם בנים וגם בנות, עשויים להימשך לבני המין שלהם. בחברה החילונית, הומואים, ביסקסואלים או לסביות יוכלו ליהנות מחיים שיויוניים, נפלאים ומלאים - ולזכות לקבלה מוחלטת מהמשפחות שלהם ומהסביבה. החברה החרדית מחנכת לשנוא את קהילת הלהט"ב, ורבנים רבים אפילו מכחישים שיש חרדים או חרדיות הומואים ולסביות. אבל הדבר הזה הוא פשוט מופרך. הומואים ולסביות נמצאים באותה השכיחות בבני ברק, כמו שהם נמצאים ברמת גן מהסיבה שכולנו בני אדם, ומשיכה לבני המין שלנו היא דבר נורמלי בכל חברה אנושית. אם החברה החרדית גורמת לכם לשנוא את עצמכם בגלל העובדה שאתם אתם - פשוט תפסיקו להיות חלק ממנה. אנחנו בציבור הנאור נשמח לקבל אתכם בזרועות פתוחות. תוכלו להתייעץ בנושא עם מוסדות כמו "הבית הפתוח", "איגי" שהוא ארגון הנוער הגאה ואפילו להגיע למרכז הגאה בגן מאיר בתל אביב. קו 466 יקח אתם ישירות מרבי עקיבא בבני ברק ועד לפתח המרכז הגאה ברחוב טשרניחובסקי בתל אביב. הכי חשוב - זה שתהיו מי שאתם. ורק אתם תקבעו זאת.

8. הזדהות עם מדינת ישראל והחברה הישראלית

מגיל קטן חינכו אותי שצה"ל הוא צבא שמד, ושלא יהיה אסון גדול יותר לעם היהודי, אם אני אתגייס לצבא. אני זוכר שהיתה אפילו פעם שהשתתפתי בחסימת כביש נגד גיוס, למרות שלא באמת ידעתי במה מדובר. אם אתן בנות, צבא בכלל לא בא בחשבון אפילו כאופציה לחשוב עליה, למרות שבציבור הנאור נשים מתגייסות והופכות להיות לוחמות וטייסות. אבל עמוק בפנים, לא ממש שנאתי את מדינת ישראל הציונית, ואפילו הזדהיתי עם הרצון שהמדינה תצליח במיוחד במלחמות או מבצעים שבהם האוייבים שלנו פגעו בנו ורציתי שננצח. הצבא סיקרן אותי מאוד ולמרות שבחברה החרדית זו נחשבת מחשבה נוראית, רציתי להתגייס רק כי זה היה נראה לי מעניין לפגוש אנשים נוספים. רק כשגדלתי, הבנתי כמה המערכת החרדית כולה מנסה לגרום לך להיות עויין כלפי הציונות והמדינה, ובמיוחד כלפי חילונים, וכשפגשתי כאלו הבנתי שלא מדובר במפלצו או באנשים בעייתיים. אלא שמדובר באנשים טובים כמוני. קריקטורות חרדיות שספגתי מגיל צעיר הראו ילדים חילונים בתור פושעים, אוחזי סכינים, ומסוממים, אימהות חילוניות בתור מכשפות, ואפילו הציגו חילונים מסורתיים שמניחים תפילין מפעם לפעם בתור קופים. אין סיבה לחיות בתוך השנאה הזאת לאחר. וזו עוד סיבה נהדרת לחזור בתבונה. וכמובן שאחרי האסון שעברנו ב-7 באוקטובר, חרדים צעירים רבים כמוכם מרגישים כמה לשבת מהצד ובמקסימום להתפלל קצת בישיבה, זו אנוכיות בהשוואה למאמץ האדיר ולהקרבה שעושה שאר החברה הישראלית.

9. רצון להגשים את עצמכם

עוד מגיל קטן סיפרו לי שכל חשק או רצון לפתח משהו בעצמי, הוא "ביטול תורה". כדורגל? ביטול תורה. חלום להשתתף בחוג? ביטול תורה. ציור? ביטול תורה. ביטול תורה! ביטול תורה! הכל הוא ביטול תורה! כשכל מה שאני הרגשתי זה שמבטלים אותי. ואת הרצונות שלי. בציבור הנאור, ילדים וילדות לומדים

לנגן על פסנתר, מתחרים בג'ודו, לומדים לתכנת, רוכבים על סוסים, ומפתחים אינסוף כשרונות ויכולות. בנות יכולות לנסות חוגים ותחומי עניין שהייתי בטוח ששמורים רק לבנים, וזה לכשעצמו הדהים אותי לטובה. בתור חרדים העולם סוגר עליכם, וכל המערכת רוצה שאם אתה גבר תלמד רק תורה ואם את אישה - שתלדי ותפרנסי אברך. כל חלום אישי אחר, מודחק החוצה, כאילו מדובר בפשע של ממש. אבל אנחנו בחוזרים בתבונה יודעים שיש לכם חלומות. ואין שום סיבה שלא תגשימו את החלומות האלו. הרדיפה אחר האושר, היא אחת הסיבות הנעלות לעזוב את העולם החרדי, ואנחנו מברכים על כל אחד או אחת שיעשו זאת.

10. להפסיק להאמין באלוהים או בממסד החרדי

ספקות באמונה יכולים להתחיל להתעורר מגיל צעיר. מה קורה אם מדליקים אור בשבת? איך יכול להיות שכל החילונים חיים ושום דבר לא קורה להם אם הם לא מקיימים מצוות? למה אלוהים לא מקשיב לי? ישנן סיבות רבות להפסיק להאמין באלוהים, חלקן יותר רגשיות וחלק יותר רציונליות. אנחנו מעודדים אתכם לקרוא. להשכיל. ללמוד. תבחרו מה שתבחרו. גם אם תקראו ספרים כמו "יש אלוהים - האשליה הגדולה של הדת" מאת ריצ'ארד דוקינס שמפריך את קיומו של האל, ותשתכנעו שאין אלוהים, וגם אם תישארו מאמינים, אנחנו ממליצים לפתח חשיבה ביקורתית כלפי הממסד החרדי שמסליל לבורות, בערות, חתונה מוקדמת ועוני. החדשות הטובות הן שבחברה החילונית אתם יכולים ליהנות מכל העולמות, להאמין באלוהים או לא להאמין בו בכלל, העיקר שאת ההחלטות שאתם לוקחים לגבי עצמיכם, תקבלו באמצעות התבונה שלכם.

בנוס קטן למי שהגיע לסוף: אחד העם, או בשמו המלא אשר צבי גינצברג, שהיה אחד ממובילי תנועת ההשכלה היהודית במאה ה-19, נולד בשנת 1856 למשפחה חסידית באוקראינה. הוא היה על המסלול של להיות גדול בתורה, אך לאחר שהתחתן ונחשף למדע ולפילוסופיה המודרנית, ובעיקר לרציונליזם שהוא הרעיון של הסתמכות על ההיגיון והתבונה, הוא נטש את האמונה הדתית והפך לציוני נלהב ברוח הנאורות והחילון. אישתו של אחד העם היתה נצר לשושלת אדמו"רי חב"ד, אשר רבניה התנגדו בתוקף לציונות ולעגו לאחד העם. את כתביו החשובים אפשר למצוא היום בבית אריאלה בשדרות שאול המלך בתל אביב. אתם ממש מוזמנים לשם כדי ללמוד עוד על תנועת ההשכלה.

אתם מוזמנים לצפות בתכנים נוספים שלנו ובסרטונים שתוכלו למצוא בשטיבלאכים, בטלפונים הכשרים, וגם באינטרנט הפתוח (תוכלו לחפש ביוטיוב, טיקטוק, אינסטגרם, X או פייסבוק) את התכנים של חוזרים בתבונה.

שם תוכלו ללמוד איך לעצור חתונה כשלוחצים עליכם להתחתן? איך להתגייס לצה"ל מבלי שההורים והקהילה יודעים? איך להתחיל להתלבש כמו חילונים וכל מה שצריך לדעת לגבי יחסי מין בציבור החופשי.

תוכלו למצוא אותנו גם בעותקים מודפסים בערים החרדיות, וסמוך לתחנות הרכבת הקלה בגוש דן ובירושלים. סומכים עליכם שאתם בכיוון הנכון - הכיוון של האור.

שלכם,
נאור נרקיס,
מייסד "ישראל נאורה"
ומפיק "חוזרים בתבונה"